

Kúria végzése

Az ügy száma:	Bfv.II.629/2024/11.
A határozat szintje:	felülvizsgálat
A tanács tagjai:	Dr. Harangozó Attila, a tanács elnöke Dr. Demeter Zsuzsanna, előadó bíró Dr. Somogyi Gábor, bíró Dr. Boros Tibor, bíró Dr. Nagy Antal, bíró
Az eljárás helye:	Budapest
Az eljárás formája:	tanácsülés
Az ülés napja:	2025. március 6.
Az ügy tárgya:	sikkasztás büntette és más bűncselekmények
Terhelt:	...
Első fok:	Győri Járásbíróság, B.270/2021/52., ítélet, tárgyalás, 2022. november 2.
Másodfok:	Győri Törvényszék, 3.Bf.22/2023/21., végzés, tárgyalás, 2024. február 21.
Az indítvány előterjesztője:	a terhelt
Az indítvány iránya:	a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a sikkasztás büntette és más bűncselekmények miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Győri Járásbíróság B.270/2021/52. számú ítéletét és a Győri Törvényszék mint másodfokú bíróság 3.Bf.22/2023/21. számú végzését hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye és ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

[1] I. A Győri Járásbíróság a 2022. november 2-án kihirdetett B.270/2021/52. számú ítéletében a terheltet bűnösnek mondta ki sikkasztás büntettségében [Btk. 372. § (1) bekezdés, (4) bekezdés a) pont], 7 rendbeli közokirat-hamisítás büntettségében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] és hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §). Ezért mint visszaesőt, halmazati büntetésül 2 év 3 hónap szabadságvesztésre, 2 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben állapította meg, és kizárta a terheltet a feltételes szabadságra bocsátásból. Megszüntette a Győri Törvényszék B.280/2012/7. számú ítéletével kiszabott szabadságvesztéshez kapcsolódó feltételes szabadságot és 10.313.000 forint erejéig vagyonek Kobzást rendelt el.

[2] A kétirányú fellebbezés folytán másodfokon eljáró Győri Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2024. február 21-én meghozott 3.Bf.22/2023/21. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta azzal, hogy a feltételes szabadság megszüntetésére vonatkozó rendelkezést mellőzte.

[3] 2. A jogerős ítélet tényállásának lényege a következő:

– A terhelt és felesége tanú 1 tulajdonát képező cég 1 cégjegyzékbe bejegyzett ügyvezető igazgatója tanú 1, a cég tényleges irányítója a terhelt volt.

– A terhelt döntése alapján a terhelt és felesége a cég 1-et a 2017. június 27-én kelt üzletrész adásvételi szerződéssel értékesítették egy tanú 2-ként bemutatkozó személy részére. Az üzletrész adásvételi szerződést azonban nem a névtulajdonos írta alá, a szerződésben foglalt adatokkal rendelkező tanú 2 személyazonosító igazolványát, adóigazolványát és lakcímét igazoló hatósági igazolványát ugyanis korábban ismeretlen személyek, ismeretlen körülmények között eltulajdonították. A terhelt tudatában volt annak, hogy a társaságot megvásárló személy nem tanú 2.

– A tanú 2-ként bemutatkozó személy – a terhelt által is tudottan – az üzletrész adásvételi szerződés 6. pontjával és az Átvételi jegyzőkönyvvel ellentétesen sem a cég 1 teljes iratanyagát, sem a cég 2 sértett gépjárművagyonát nem vette át, a terhelt az üzletrész adásvételi szerződésben kialkudott vételárat nem kapta meg, ennek ellenére az eljáró ügyvéd felhívására a 2017. július 25-én kelt elektronikus levelében mégis úgy nyilatkozott, hogy az eljáró ügyvéd a cégnyilvántartásba történő bejegyzés érdekében beadhatja az üzletrész adásvételi szerződést és az egyéb iratokat a cégbírósághoz.

– A terhelti nyilatkozatnak megfelelően az eljáró ügyvéd az üzletrész adásvételi szerződést és az egyéb iratokat 2017. július 26-án benyújtotta a Győri Törvényszékhez, amely a változásokat a közhiteles cégnyilvántartásba 2017. augusztus 1-jén bejegyezte. (tényállás 1. pontja)

– Az üzletrész adásvételi szerződés aláírásakor a cég 1 tulajdonát képezte a

- a MAN gyártmányú, forgalmi rendszám 1 vontatóból és a SCHMITZ gyártmányú, forgalmi rendszám 2 pótkocsiból,

- SCANIA gyártmányú, forgalmi rendszám 3 vontatóból és a SCHMITZ gyártmányú, forgalmi rendszám 4 pótkocsiból,

- VOLVO gyártmányú, forgalmi rendszám 5 vontatóból és a SCHMITZ gyártmányú, forgalmi rendszám 6 pótkocsiból álló szerelvény.

A terhelt az üzletrész adásvételi szerződés megkötésekor a céget „megvásárló” ismeretlen személlyel aláíratott hat darab, négy példányos, kitöltetlen tulajdonjog átruházási szerződést is, ezeket felhasználva 2017. szeptember 25-én a szerződés vevő részét a saját adataival kitöltve és aláírva azt a látszatot keltette, hogy megszerezte a gépjárművek tulajdonjogát.

– A terhelt így magát a járművek tulajdonosaként tüntetve fel, 2017. szeptember 26-án tulajdonjog átruházási szerződést kötött a cég 2 képviselőjével a SCHMITZ gyártmányú,

forgalmi rendszám 2, a forgalmi rendszám 6 és a forgalmi rendszám 4 pótkocsik, míg a cég 3 képviselőjével a MAN gyártmányú, forgalmi rendszám 1 vontató, a VOLVO gyártmányú, forgalmi rendszám 5 vontató és a SCANIA gyártmányú, forgalmi rendszám 3 vontató vonatkozásában.

– A szerződések értelmében a terhelt, mint eladó értékesítette a gépjárműveket a vevő gazdasági társaságok részére. A tulajdonos személyét valótlanul tartalmazó tulajdonjog átruházási szerződéseket a tulajdonosváltás átvezetése céljából a szerződések megkötésének napján a felek a járási hivatalhoz benyújtották, így a közhiteles gépjárműnyilvántartásba bejegyzésre került az a valótlan tény, hogy a fenti gépkocsik tulajdonosa a terhelt volt.

– A pótkocsik 1.550.000 forint összegű vételárát és a vontatók 8.763.000 forint összegű vételárát, mindösszesen 10.313.000 forintot a cég 2 és a cég 3 a terheltnek kifizették, a terhelt ezáltal a cég 1 sértett rábízott vagyontát jogtalanul eltulajdonította és a sikkasztással 10.313.000 forint összegű kárt okozott, amely a büntetőeljárás során nem térült meg. (tényállás 2. pont)

– A cég 1 értékesítését követően, a cég 1 nevében ismeretlen személyek szállítmányozási szerződést kötöttek a cég 4 gazdasági társasággal, amely értelmében a cég 1-nek ország 1-ből ország 2-be kellett volna klímaberendezéseket szállítani, ennek ellenére a szállítmány a rendeltetési helyére nem érkezett meg. Az cég 4 képviselője ezért 2017. július 27-én 11.30 órakor felhívta a cég 1 elérhetőségeként megadott telefonszámon a terheltet, és érdeklődött a szállítmányok holléte felől, aki ekkor a cég eladásáról és az új tulajdonos elérhetőségéről nyilatkozott, majd a megrendelő által megadott e-mail címre – a tulajdonosváltás igazolásául – elküldte a 2017. június 27-én kelt valótlan tartalmú üzletrész adásvételi szerződést. (tényállás 3. pont)

[4] **II. 1.** A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, annak a Be. 649. §-ában meghatározott törvényi oka jogszabályi hivatkozása megjelölése nélkül.

[5] Indítványának lényege szerint az alapügyben eljáró bíróságok által megállapított tényállás megalapozatlan és felderítetlen, a bizonyítási eljárást a szükséges terjedelemben – annak ellenére, hogy az eljárás önmagában is kifogásolhatóan 7 évig tartott – nem folytatták le, a korábbi tanúvallomások homályosak és egymásnak ellentmondóak maradtak.

[6] Álláspontja szerint az elsőfokú és a másodfokú bíróság eljárási szabálysértést követett el akkor, amikor bizonyítási indítványait indokolás nélkül elutasította, ez ugyanis a tényállás felderítetlenségére vezetett, melyből kifolyólag a bíróság mérlegelő tevékenysége sem lehet logikus. Állítása szerint semmivel nem került bizonyításra, hogy az általa megkötött szerződés színlelt volt. Sérelmezte, hogy az ítélet nem tartalmazza a kár összege megállapítására vezető adatokat, a járművek megállapított értékét pedig azzal kifogásolta, hogy a könyvelésben feltüntette érték jóval alacsonyabb volt. Álláspontja szerint könyvszakértő bevonása elengedhetetlen lett volna, ezért egy megismételt eljárás keretében kell beszerezni a szakvéleményét és további szükséges bizonyítást foganatosítani.

[7] A BH 1993.283. számon közzétett eseti döntésre hivatkozva utal rá, hogy miután mindegyik szerződésből megállapítható az adásvétel ténye, sikkasztást nem követett el.

[8] Mindezek alapján a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta.

[9] A 2024. május 15. napján kelt beadványában sérelmezte továbbá azt is, hogy a bíróság megszegte a vádhoz kötöttség elvét, amikor a vádtól való eltérésről nem hozott határozatot, továbbá megsértette a tisztességes eljáráshoz való jogot, miután olyan ügyre hivatkozott, amely nem képezte a vád tárgyát, mindez pedig aggályt kelt az elfogulatlan eljárás vonatkozásában.

[10] Utalt rá, hogy az elsőfokú ítélet helybenhagyásával a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által elkövetet hibákat ténylegesen javíthatatlanul hagyta, olyan bűncselekményt jelölt meg indokolásában leplezettként, amelynek a támadott ítélettel elbírált cselekményéhez semmi köze.

[11] 2. A Legfőbb Ügyészség a BF.660/2024/3. számú átiratában a terhelt felülvizsgálati indítványát részben kizártnak, részben alaptalannal tartotta, ezért a jogerős határozatok hatályában fenntartását indítványozta.

[12] Utalt rá, hogy felülvizsgálatban kötelező tényálláshoz kötöttség szabálya folytán a felülvizsgálati indítványnak a bíróság tényállás megállapítását eredményező bizonyítékértékelő tevékenysége nem támadható, a tényállás hibáira, az elkövetési érték összegének, az üzletrész adás-vételi szerződés színlelt voltának vitatására vonatkozó érvek nem vehetők figyelembe.

[13] Megjegyezte, hogy eljárási szabálysértésként az indokolási kötelezettség megsértése 2018. július 1-től nem felülvizsgálati ok, mint ahogy önmagában a büntetőeljárás elhúzódása vagy a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme sem alapoz meg rendkívüli jogorvoslatot.

[14] A pártaltan eljárás mögött meghúzódó elfogultsági kifogás kapcsán arra hivatkozott, hogy a terhelt csak a felülvizsgálati indítvány kiegészítésének megnevezett beadványában tett erre utalást, az így a Be. 608. § (1) bekezdés b) pontjára alapított indítványként, a Be. 15. § (4) bekezdésében írt határidőn túliként törvény által kizártnak minősül.

[15] A vádon való túlterjeszkedés kapcsán kifejtette, hogy a bíróság a vádelvet nem sértette meg, miután a vád tárgyává tett, valamint a jogerős ítéleti tényállásban rögzített tények lényegében azonosak, a vádirati minősítéstől eltérés ugyanakkor nem alapoz meg vádon való túlterjeszkedést, miután a vádirat szerinti minősítés a bíróságot nem köti.

[16] A terhelt bűnösségének a sikkasztás büntetében történő megállapításával összefüggésben annak jelentőségére mutatott rá, hogy a terhelt tudata átfogta, hogy az üzletrész-átruházási szerződés valótlan volt, így nem lehettek valósak a gépjárművek tulajdonjogát érintő adásvételi szerződések sem. A terhelt számára a cég 1 tulajdonát képező járműveket a gazdasági társaság vagyonaként „idegen dolog”-nak minősültek, azokat magát valótlanul tulajdonosként feltüntetve értékesítette, azaz eltulajdonította, így a vagyon elleni bűncselekményben történő bűnösség kimondása törvényes.

[17] **III. A felülvizsgálati indítvány alaptalan.**

[18] 1. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a Be. 648. §-a alapján csak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen, kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra – és nem ténybeli hibákra – hivatkozással vehető igénybe. A felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető, ezért az azon kívül eső anyagi vagy eljárásjogi kérdések a felülvizsgálatban közömbösek.

[19] A Be. 659. § (5) bekezdése alapján a Kúria a jogerős ügydöntő határozatot – a feltétlen hatályon kívül helyezésre vezető okok kivételével – csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében, és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül.

[20] A Kúria, miután a terhelt által előterjesztett indítvány a felülvizsgálati eljárás okára vonatkozó törvényi hivatkozást nem tartalmazott, azt tartalma szerint vizsgálta meg, amely így egyrészt a bűnösség megállapításának sérelmezéseként, valamint a bűnösség megállapítására vezető bírósági eljárás egyes hibáinak felrovása alapján eljárási szabálysértésekre hivatkozásként volt azonosítható.

[21] 2. A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerint felülvizsgálati ok, ha a bíróság jogerős ítéletében a terhelt büntetőjogi felelősségét a büntető anyagi jogi szabályok megsértésével állapította meg. E felülvizsgálati ok akkor valósul meg, ha a jogerős ítéleti tényállásban foglalt terhelti magatartás nem meríti ki bűncselekmény törvényi tényállási elemeit, avagy – ugyancsak az irányadó tényállásból kitűnően – büntethetőséget kizáró vagy megszüntető ok ellenében került sor a terhelt elítélésére. Ilyen esetben az indítvány célja a terhelt felmentése vagy vele szemben az eljárás megszüntetése. A felülvizsgálati indítvány – tartalmának túlnyomó részét kitevő érvelése alapján és céljaként azonosíthatóan még a megismételt eljárás iránti igény mellett is valójában – alapvetően ezt célozta.

[22] A felülvizsgálati eljárásban ugyanakkor megkerülhetetlen szabály a tényálláshoz kötöttség és a tényállástámadás tilalma a Be. 650. § (2) bekezdése alapján, amely úgy rendelkezik, hogy a felülvizsgálati indítványban a jogerős ítéletben megállapított tényállás nem támadható. A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó [Be. 659. § (1) bekezdés].

[23] A jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás irányadósága egyúttal azt is jelenti, hogy a felülvizsgálat során nemcsak maga a tényállás, hanem mindaz, ami a tényállás megállapításához vezetett, támadhatatlan. Nem vizsgálható az sem, hogy az eljárás bíróságok a bizonyítási eljárást kellő terjedelemben és alapossággal folytatták-e le, a bizonyítási eljárás során megvalósítottak-e esetlegesen valamilyen hibát, továbbá az sem, hogy mely bizonyítékokat és milyen okból fogadtak el, illetve, hogy egyes bizonyítékokat helyénvalóan vetettek-e el.

[24] A Kúria arról sem foglalhat állást, hogy a tényállás megalapozott-e vagy sem, lévén, hogy azt nem is vizsgálhatja. A jogerős ítéleti tényállás megalapozatlanságát állító érvek ezért a felülvizsgálatban minden esetben szükségtelenek, mert fogalmilag a felülbírálat körén kívül esnek.

[25] Mindebből következően a felülvizsgálat során a tényállás helyessége, az ítélet megalapozottsága nem bírálható felül, a jogerős ítéletben rögzített tényállás nem változtatható meg. Az indítvány nem irányulhat arra, hogy a Kúria a bizonyítékok eltérő értékelésével a jogerős ítéletben foglalttól eltérő tényállást állapítson meg, és ezáltal hozzon a terheltre a büntetőjogi felelősséget érintően mentesítő, illetve az alkalmazott jogkövetkezményeket érintően kedvezőbb döntést.

[26] Jelen esetben az indítvány – lényegét tekintve – a terhelt terhére rótt bűncselekményeket érintően, részben az elsőfokú ítélet elleni fellebbezésben foglaltak megismétlésével, a bizonyítás hiányosságainak és téves voltának állításával veti fel a büntetőjogi felelősség kérdésében való eltérő eredmény lehetőségét. Az indítvány érvelése – akárcsak a terhelt és védője rendes jogorvoslatban előterjesztett fellebbezése – a cég üzletrész, továbbá a járművek adás-vételére vonatkozó szerződések valósága, továbbá a gépjárművek ítéletben rögzített értéke vonatkozásában foglal el a bíróságtól eltérő álláspontot, és vitatja annak egyes megállapításait.

[27] Mindez a felülvizsgálati indítvány és az észrevétel szövegezésében tetten is érhető, mikor a könyvszakértő bevonásának szükségességét vagy azt sérelmezi, hogy „az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást nem terjesztette ki megfelelően”, illetve hogy „a korábbi tanúvallomások [...] egymással ellentmondóak” maradtak, de ilyen a tényállás felderítetlenségének, vagy a bizonyítási indítványai indokolás nélkül elutasításának kifogásolása valamint az az állítás, mely szerint a bíróság „mérlegelő tevékenysége sem lehet logikus”.

[28] A ténylegesen bizonyításra tartozó, a felderítettséget érintő kifogások azonban a fenti törvényi előírások folytán teljes egészében a felülvizsgálat körén kívül esnek, mint ahogy értelemszerűen a tényállás megalapozottságát, iratellenességét támadó érvek is; az ilyen indítvány tartalma a Be. 650. § (2) bekezdésébe ütközik, teljesítésére a felülvizsgálati eljárásban a Be. 659. § (1) bekezdése értelmében nem kerülhet sor.

[29] Az elkövetéssel érintett érték kapcsán felvetett kifogás vonatkozásában sem más a helyzet; a felülvizsgálati eljárásban a jogerős ítéleti tényállás – amely az elkövetési értéket rögzíti – kötelezően irányadó. Ehhez képest az elkövetési érték vitatása a bíróság ítéleti tényállást megállapító mérlegelő tevékenységét támadja, amely felülvizsgálati eljárásban kizárt. Vagyon elleni, pénzügyi bűncselekmények elbírálása esetén az elkövetési érték, a kár, vagy a vagyoni hátrány összege része a történeti tényállásnak, így annak támadása felülvizsgálati eljárásban akkor is kizárt, ha ez minősítésváltozást eredményezne [Kúria Bfv.III.922/2017/9. (BH 2018.302.)].

[30] 3.1. Az eljáró bíróság által levont jogkövetkeztetések – így a bűnösség megállapításának és a cselekmény jogi minősítésének – helyessége azonban már jogkérdés, amely kizárólag az irányadó tényállás – köztük a megállapított tudati tények alapulvételével bírálható el (Kúria Bfv.II.388/2021/6.).

[31] A Kúria ezzel összefüggésben utal arra, hogy a következetes ítélkezési gyakorlata szerint a bíróság tényfelderítési kötelezettsége kiterjed minden, a büntetőjogi elbírálás szempontjából lényeges, releváns jelenségre. Az ennek eredményeként az ítéleti tényállás személyi és történeti részében rögzített ténymegállapítások nem kizárólag fizikai jellegű külső történések, de ún. belső történések, az elkövető tudattartamára – az egyes események megtörténteire vagy meg nem történteire vonatkozó ismereteire, céljaira – mint tudati tényekre vont következtetés is. Ezek az úgynevezett tudati tények ugyancsak tények, és mint a tényállás részei ugyancsak nem vitathatók (Kúria Bfv.II.1.026/2020/7.).

[32] A terhelt a felülvizsgálati indítványát ugyanakkor részben arra (is) alapította, hogy a gazdasági társaság üzletrész eladása és – nyilvánvalóan – a járművek értékesítése is valóságnak megfelelő körülmények között, az ezekről szóló okiratoknak megfelelően zajlott. Az ezekre a tényekre vonatkozó tudattartalom azonban – a Be. 650. § (2) bekezdésével összefüggésben fent már kifejtettekre tekintettel – a felülvizsgálati eljárásban nem tehető vitássá.

[33] Ennek megfelelően a felülvizsgálatban támadhatatlan tudati tények azok a megállapítások, mely szerint

– a terhelt tudatában volt annak, hogy a társaságot megvásárló személy nem tanú 2 {elsőfokú ítélet [29]};

– a tanú 2-ként bemutatkozó személy – a terhelt által is tudottan – az üzletrész adásvételi szerződés 6. pontjával és az Átvételi jegyzőkönyvvel ellentétesen sem a cég 1 teljes iratanyagát, sem a cég 1 sértett gépjárművagyonát nem vette át {elsőfokú ítélet [28]};

– a terhelt az üzletrész adásvételi szerződés megkötésekor a céget „megvásárló” ismeretlen személlyel aláíratott kitöltetlen tulajdonjog átruházási szerződést felhasználva a saját adataival kitöltve és aláírva azt a látszatot keltette, hogy megszerezte a gépjárművek tulajdonjogát {elsőfokú ítélet [34]-[35]}.

[34] Mindezek alapján tehát vitássá nem tehető, hogy a terhelt tisztában volt a cég megvételére megjelenő személy valótlán személyazonosságával, ezzel egyúttal a cég átruházási ügylet valótlanságával is.

[35] A terhelt a terhére rótt bűncselekmények közül kifejezetten a vagyon elleni bűncselekmény, a sikkasztás miatti bűnfelelőssége megállapítását éppen ezzel összefüggésben vitatta.

[36] 3.2. A Btk. 372. § (1) bekezdése értelmében, aki a rábízott idegen dolgot jogtalanul eltulajdonítja, vagy azzal sajátjaként rendelkezik, sikkasztást követ el. A sikkasztás minősítési rendszerében – többek között – az elkövetéssel érintett értéknek {szabálysértési, kisebb, nagyobb, jelentős, különösen nagy vagy különösen jelentős [Btk. 459. § (6) bekezdés]} van jelentősége. A 372. § (4) bekezdés a) pontja szerint a büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a sikkasztást jelentős értékre követik el. A Btk. 459. § (6) bekezdés c) pontja alapján az érték, a kár, valamint a vagyoni hátrány ötmillió-egy és ötvenmillió forint között jelentős.

[37] A sikkasztás elkövetési tárgya az elkövetőre – a jogszerű tulajdonos vagy birtokos által – rábízott idegen dolog.

[38] A rábízás helyes értelmezése szerint a dolog tulajdonosa a tulajdonjog egyik őt megillető részjogosítványát, a birtoklás jogát ruházza át a másik személyre, így a rábízás folytán a dolog birtokba vétele, a dolog feletti tényleges (fizikai) hatalom megszerzése megtörténik. A rábízás nem változtatja meg a dolog feletti tulajdonjogot, hanem annak részjogosultságaiból (birtoklás, használat, hasznok szedése, rendelkezési jog) kizárólag a birtoklás jogát engedi át, a dolog továbbra is a rábízó személy tulajdonában, rendelkezési joga alatt marad.

[39] A rábízással a számára idegen dolog az elkövető birtokába került, a rábízás alapján azonban kizárólag a dolog feletti birtoklás részjogosítványát szerzi meg, annak használata, hasznainak szedése, vagy esetleges elidegenítése, a dolog feletti rendelkezés joga továbbra is a rábízónál marad, kivéve, ha ezen egyes részjogosultságokat jogszerűen, jogszabály alapján, szerződéssel vagy egyoldalú jognyilatkozattal a birtokosra ruházza át.

[40] Idegennek tekintendő az a dolog, ami nem az elkövető, hanem – mind a rábízáskor, mind pedig az elkövetési magatartás megvalósításakor – más, természetes vagy jogi személy tulajdona.

[41] Töretlen a bírói gyakorlat annak megítélésében, hogy a jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaság – az adott esetben a korlátolt felelősségű társaság – esetében az alapító vagyona és a társaság vagyona elkülönül, ezért a gazdasági társaság vagyona az alapító szempontjából „idegen dolog”, így ennek eltulajdonítása vagy ezzel sajátjaként rendelkezés esetén a sikkasztás megvalósul [Kúria Bfv.I.975/2020/28. (BH 2022.64.)].

[42] A sikkasztás elkövetési magatartása egyfelől a jogtalan eltulajdonítás, amely a tulajdoni állapot végleges szándékú megváltoztatását jelenti (ilyen a dolog eladása, elcserélése, el- vagy felhasználása, eltagadása), másfelől a sajátjakénti rendelkezés, mely a tulajdonosi jogok időleges gyakorlására irányul (tipikusan ilyen a zálogba adás, kölcsönbe vagy bérbe adás).

[43] Eltulajdonításon az olyan szándékos magatartás értendő, amely tartalmilag a tulajdonjog gyakorlásaként jelentkezik. A jogtalan eltulajdonítás esetében az elkövető a dolog feletti rendelkezési jogot olyan módon gyakorolja, hogy annak következtében az eredeti tulajdonállapot megszűnik, és egy új jön létre. Lényeges feltétel, hogy az elkövetőt e részjogosultság gyakorlására sem jogszabály, sem az arra jogosult nem jogosítja fel (Kúria Bfv.III.39/2021/8.).

[44] A sikkasztás esetében az elkövető – a lopással ellentétben – jogszerűen birtokolja a dolgot, mert azt rábízták. A rábízás a szokásos helyzetben valamely jogügylet formájában történik. A birtokba adás jogcíme közömbös, lehet társasági jogi jogviszony, munkajogviszony, polgári jogi jogviszony alapján.

[45] Az irányadó tényállás szerint a terhelt a cég 1 tulajdonosa és – felesége formális ügyvezetése mellett – a cég tényleges irányítója is volt. A tényállás szerint a tudata átfogta, hogy az üzletrész-átruházási szerződés valótlan, ekként nem lehettek – általa tudottan – valósak azok az adásvételi szerződések sem, amelyekkel a céget megvásárló, magát tanú 2-nek feltüntető személy a cég tulajdonát képező járművek tulajdonjogát a terheltre, mint magánszemélyre ruházta át.

[46] A Kúria ehelyütt rögzíti, hogy a polgári jog alapvetően az okirati, míg a büntetőjog az akarati elv alapján áll; márpedig a terhelt szándéka – ahogyan azt a másodfokú bíróság is rögzítette – a színlelt szerződés megkötésére és ezáltal a gépjárművek után a vételárak megszerzésére irányult.

[47] Az elkövetéskor hatályos a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:95. § szerint semmis az a szerződés, ami jogszabályba ütközik, vagy amelyet jogszabály megkerülésével kötöttek. A terhelt a cég üzletrész-adásvételi szerződést a jogszabályok kijátszásának szándékával kötötte az általa is tudottan személyazonosságában nem valós tanú 2-vel, és így került sor a járműveknek a terhelt saját részére való értékesítésére is. A semmis szerződés ugyanakkor megkötésének időpontjától érvénytelen, megállapításához külön eljárásra sincs szükség. (Ptk. 6:88. §)

[48] Ettől teljesen eltérő – az indítványban BH 1993. 283. számon hivatkozott – eset, amikor is a felek között az adásvételi szerződés valósan és érvényesen jött létre. Ez a tény önmagában kizárja a sikkasztás büntetnének megvalósulását, miután adásvételi szerződés esetén a vevő az átruházásra irányuló megállapodással és a dolog tényleges birtokbavételével a tulajdonjogot megszerzi, tekintet nélkül arra, hogy a vételárát nem fizette ki. A sikkasztás elkövetése ugyanis csak „idegen” dologra nézve történhet. Az a körülmény, hogy a vételár megfizetésével a vevő késedelembe esik, vagy azt nem egyenlíti ki, büntetőjogi szempontból jelentőséggel nem bír, ennek csupán polgári jogi következménye lehet. Jelen ügyben azonban nem erről van szó.

[49] A terhelt a valójában általa ténylegesen irányított – és az üzletrész-átruházás színlelt volta miatt továbbra is tulajdonolt – cég 1 tulajdonát képező járműveket, a cég 2 és a cég 3 részére, valótlanul magát, mint magánszemélyt tulajdonosként feltüntetve (sajátjaként) értékesítette, azaz eltulajdonította, mindezzel a terhére vagyon elleni bűncselekményként a Btk. 372. § (1) bekezdés – az elkövetéssel érintett értékre [Btk. 459. § (6) bekezdés c) pont] figyelemmel – és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő sikkasztás büntettét megvalósította.

[50] 4. Felülvizsgálatnak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen eljárási szabálysértés miatt is kétségtelenül helye van [Be. 648. § b) pont]. Eljárási szabálysértés vizsgálatára azonban csak akkor kerülhet sor, ha az a büntetőeljárási törvényben kimerítően felsorolt, felülvizsgálati eljárást megalapozó eljárási szabálysértések [Be. 649. § (2) bekezdés a-f) pont] között szerepel.

[51] A terhelt által a tisztességes eljárás sérelmére vonatkozó állítása még megnevezése ellenére sem vonható az eljárási szabály körébe; az az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében meghatározott alkotmányos alapjog, érvényesülése a Kúria által a felülvizsgálati eljárásban – mivel az nem a Be. 649. §-ában megjelölt felülvizsgálati ok – közvetlenül nem vizsgálható.

[52] Ugyancsak nem tartozik a Be. 649. § (2) bekezdésében taxált körbe a felülvizsgálati indítványban az eljárás időtartamával összefüggésben felhozott kifogás, és az sem, hogy a bíróság nem hozott arról külön döntést, hogy a vád tárgyává tett cselekmény a vádirati minősítéstől eltérően hogyan minősülhet. A vádtól eltérő minősítés lehetősége

megállapításának [Be. 495. § (1) bekezdés] elmulasztása relatív eljárási szabálysértést valósíthatna meg, relatív eljárási szabálysértés miatt azonban felülvizsgálatnak nincs helye.

[53] A felülvizsgálati indítvány további, eljárási szabálysértésként azonosítható, felülvizsgálat keretében vizsgálat tárgyává tehető kifogást nem jelölt meg. Kétségtől a felülvizsgálati indítvány tartalmaz a pártatlan bíraskodással összefüggő megjegyzést, azonban az olyannyira nem konkretizált, hogy még tartalmi vizsgálattal sem éri el kifogással vagy sérelemmel azonosítható szintet, nem véletlen, hogy a Legfőbb Ügyészség átirata is mint feltételezett sérelemre hivatkozott.

[54] Márpedig a Be. 652. § (1) bekezdése meghatározza a felülvizsgálati indítvány azon alapvető tartalmi követelményeit, amelyek az elintézéshez nem mellőzhetők. Ennek megfelelően a felülvizsgálati indítványban az indítványozónak – legalább tartalmilag felismerhető módon – a felülvizsgálat okaként a Be. 649. §-a szerinti büntető anyagi vagy eljárásjogi szabálysértés mibenlétét, illetve azt az alkotmánybírósági vagy nemzetközi szerződéssel létrehozott emberi jogi szerv felülvizsgálatot megalapozó döntését kell megjelölnie, amely miatt álláspontja szerint felülvizsgálatnak van helye.

[55] Önmagában – azt alátámasztó adatok, tények, indokok hiányában –, pusztán a felülvizsgálat törvényi okára hivatkozással felülvizsgálatnak nincs helye [Kúria Bfv.II.1.595/2017. (BH 2018.42.)]. Ez irányadó az anyagi, illetve eljárási szabálysértésekre általánosságban tett, vagyis tartalmilag nem azonosítható utalásokra, kifogásokra is.

[56] Mindezeket követően – miután a Kúria olyan felülvizsgálati okot, melynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles, nem észlelt – a megtámadott határozatokat a Be. 660. § (1) bekezdésének megfelelően tartott tanácsülésen, a Be. 655. § (2) bekezdése szerinti összetételben eljárva, a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[57] *A döntés elvi tartalma*

A jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaság esetében az alapító vagyona és a társaság vagyona elkülönül, ezért a gazdasági társaság vagyona az alapító szempontjából „idegen dolog”, így ennek eltulajdonítása vagy ezzel sajátjaként rendelkezés esetén a sikkasztás megvalósul.

[58] **IV.** A Kúria végzése ellen a Be. 6. § (4) bekezdésére tekintettel nincs helye fellebbezésnek, felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont második fordulata zárja ki.

[59] Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 652. § (6) bekezdésén alapul azzal, hogy a Kúria – a Be. 656. § (4) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén – az ugyanazon jogosult által ismételten, illetve azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2025. március 6.

Dr. Harangozó Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Somogyi Gábor s.k. bíró, Dr. Boros Tibor s.k. bíró, Dr. Nagy Antal s.k. bíró